

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 267-1907)

Originalt emne

Bygningsvæsen

Bygningsvæsen/Bygningsvæsen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 29. august 1907](#)
- 2) [Byrådsmødet den 3. oktober 1907](#)
- 3) [Byrådsmødet den 10. oktober 1907](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 29. august 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 267-1907)

Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om, at Prisen for Byens Grunde mellem Heibergsgade og Strandvejen fastsættes til 7 Kr. pr. kv Al.

Nørgaard meddelte, at Udvalget anbefalede at sætte Prisen til 7 Kr. pr. Kvadratalen. Ejendommene fik vel en smuk Beliggenhed, men Bebyggelsesforholdene var meget vanskelige.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 3. oktober 1907 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Tilbud paa Køb af Kommunens Byggegrunde mellem Heibergsgade og Strandvejen fra Muremester Bak, Garver Flach, Muremester R. Hviid, Sagfører Høyer og Overretssagfører Secher saalydende:

"Vi underskrevne, der have erhvervet Køberet til Matr. Nr. 83 af Aarhus Bygrunde fra Marselisborg af Areal 4834 Kvadrat-Alen tilbyde herved at afkøbe Aarhus Kommune den tilstødende Parcel mod Heibergsgade, saaledes som denne er vist paa vedlagte Grundris, samt at afgive til Aarhus Kommune den sydlige Del af Matr. Nr. 83 alt under Forudsætning af, at Byraadet approberer den Byggeplan, der fremgaar af medfølgende Model og Facadetegning, at Byraadet er villig til at anbefale fornøden Dispensation fra Byggelovens Bestemmelser om Bygningshøjden og om Forholdet mellem bebygget og ubebygget Areal, (saaledes at der af det samlede Areal kan bebygges indtil 3900 Kvadrat-Alen), at Byraadet vil anbefale et Andragende om Bevilling til, at der drives Restauration i Bygningskomplekset, og endelig at Andragende om Udstykning at det samlede Areal i 5 Parceller kan bevilges, samt paa følgende Vilkaar:

1. Tiltrædelse finder Stedden 1. Januar 1908.

2. Købesummen udgør 7 Kr. pr. Kvadrat-Alen

af Forskellen mellem det Areal, Kommunen afgiver, og det, der afstaaes fra Matr. Nr. 83. Af Købesummen betales i 11. Juni Termin 1909 samtidig med, at Skøde udstedes, 20 %, medens Resten forbliver indestaaende i en af Ejendommene, mod Prioritet næst saa stort et Laan, som kan erholdes af offentlige Midler til Rente ikke over $4\frac{1}{2}$ % p. A. eller Kreditforeningsmidler. Den skyldige Kapital forrentes og amortiseres fra 11. Juni Termin 1909 med $6\frac{1}{2}$ % p. A. af hvilken Ydelse 4% af den til enhver

Tid skyldige Sum er Rente og Resten Afdrag. Kapitalen er iøvrigt uopsigelig fra Kommunens Side, bortset fra Misligholdelsestilfælde.

3. Alle med Oprettelse, Stempling og Thinglæsning af Købekontrakt, Skøde og Panteobligation forbundne Omkostninger betales med Halvdelen af Køber og Sælger, medens Udstykningsomkostninger betales af Køberne.

4. De nedenfor Bygningerne liggende Arealer afgives af os uden Vederlag til Fortov og Trappeanlæg, medens Anlæg heraf og fremtidig Vedligeholdelse og Belysning samt Hegn mod Anlægget bekostes af Kommunen. Der forbeholdes for Hjørneejendommen mod

Strandvejen Serveringsret paa Fortovene mod Strandvejen og Anlæget.

5. Det i Anlæggets nordre Side plantede Læbælte og de høje Træer, der findes paa Strandvejens vestre Side, fjernes.

6. Det tillades Ejeren af det samlede Bygningskompleks at udlægge Badehus til privat Brug mellem den nye Havn og Kostskolens Badehus, dog tidligst i Foraaret 1910.

Ved dette Tilbud ville vi være bundne til

11. ds."

Sagen havde været behandlet i Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, fra hvilket følgende Indstilling forelaa:

"Det Areal, der er Tale om at sælge, skal bebygges efter Hr. Arkitekt Kjærs præmierede Plan. Udvalget skal anbefale, at Kommunen afstaar Arealet til Bebyggelse efter den nu af Hr. Kjær udarbejdede Plan for dette Areal og Elvirasmindes Grund paa de foreslaaede Vilkaar, men dog med følgende Ændringer.

1. Bygningen holdes indenfor den fastsatte Byggelinie langs Strandvejen, dog anbefales det, at den lille Trappe lægges i Fortovet.

2. (ad 4). Køberne anlægge selv Forbindelsesvejen med Trappe mellem Strandvejen og Heibergsgade (efter Byraadets nærmere Approbation) ; derimod fritages de for at betale den Jord, Kommunen væsentlig i det Øjemed afstaar af Skansen, og som skal betragtes som ubebygget Areal, ligesom Kommunen betaler for et Jærnstakit langs Anlæget (ca. 120 løbende Alen) Mage til det, der nu findes udenom Anlæget. Dog skal man være villig til at forhandle med Arkitekten om et noget andet Hegn, som ikke maa paaføre Kommunen større Bekostning. Den store Trappe asfalteres, og Trin og Mur langs den udføres i Granit. Kommunen paatager sig fremtidig Vedligeholdelse og Belysning, men ikke Renholdelse.

3. (ad 4). Køberne erholde gratis Serveringsret paa Fortovet mod Anlæget efter den paa Tegningen viste Linie, derimod ikke paa Fortovet mod Strandvejen.

4. (ad 5). De høje Træer paa Strandvejens vestre Side fjernes, men kunne erstattes af nye Træer.

5. (ad 6). Der gives ikke Køberne Ret til Badehus.

6. (ad 2). Man fastholder Kommunens sædvanlige Betalingsvilkaar, saaledes at der bl.

a. straks betales 10 % af Købesummen, dog med den Undtagelse, at Kommunens Resttilgodehavende maa indestaa paa Prioritet i enkelte af de 5 Ejendomme.

7. (ad 3). Køberne betale alle Omkostningerne ved Ordningen.

Andragerne have erklæret sig villige til at

indgaa paa disse ændrede Betingelser og have indtrængende anmodet om at faa Sagen forelagt Byraadet i Morgen af Hensyn til Opsigelse af Lejere".

Nørgaard gjorde Rede for Udvalgets Forhandling med Bygmestrene og Arkitekten og gennemgik og forklarede derefter Udvalgets Indstilling. Idet han pointerede, at Kommunen i Virkeligheden ikke bragte noget pekuniært Offer, og at den smukke Plan sikkert ikke kom til Udførelse, hvis Byraadet ikke gik ind paa de foreslaaede Indrømmelser, anbefalede han Indstillingen.

Lottrup kunde i det hele og store slutte sig til Indstillingen, men mente dog, at Byraadet ikke forud kunde love Bygmestrene Restaurationsbevilling og gratis Servering paa Fortovet. Der vilde derved skabes et farligt Præcedens, og han ønskede derfor at stille Forslag om, at disse Bestemmelser udgik af Kontrakten.

Filttenborg anbefalede Indstillingen og spurgte, om hele Bygningen kom til at ligge i Byggelinien. Han havde i og for sig ikke noget imod at give gratis Servering paa Fortovet, skønt et saadant Løfte var ret kedeligt og ogsaa maatte have mindre at sige ved saa stort et Foretagende, ligesom han heller ikke troede det heldigt at knytte Restauratørbevilling til Bygningen, men set under et var han glad ved den smukke Plan.

Mikael Johansen kunde tiltræde Planen, men var absolut imod at knytte Restauratørbevilling til Ejendommen. Hvis Bygmestrene ikke vilde give Afkald paa denne Betingelse, maatte man hellere vente.

Nørgaard gjorde opmærksom paa, at der ikke var Tale om at knytte en Bevilling til Bygningen, men kun om, at en Ansøgning om en Bevilling maatte blive forsynet med Byraadets Anbefaling.

Serveringsretten var et Kardinalpunkt, som Udvalget forgæves havde kæmpet imod; Ejerne forlangte den bestemt, og iøvrigt skulde den kun foregaa paa Ejernes egen Grund. Hvis man ønskede den foreslaaede Bygning, maatte man love at anbefale en Ansøgning om Restauratørbevilling samt indrømme gratis Serveringsret paa Fortovet, ellers vilde hele

Planen strande.

Paa Hr. Filtenborgs Forespørgsel angaaende Byggelinien oplyste han, at en Del af Bygningen faldt indenfor Byggelinien, idet den blev trukket tilbage paa Ejernes egen Grund.

Formanden fandt det ret naturligt, at man indrømmede gratis Serveringsret paa Fortovet, men han forstod ikke, hvad der mentes med en Restauratørbevilling knyttet til Bygningen, da der for en saadan kun fordredes Borgerskab.

Jakob Jensen betonedede, at naar Udvalget havde strakt sig saa vidt, var det for at faa et kedeligt Hul, der gav Udsigt til en Mængde Bagfacader, lukket. Selvfølgelig var det et stort Gode for de byggende at sikre sig Restauratørborgerskab og Serveringsret paa Fortovet, særlig af Hensyn til Udstillingen, men man kom sikkert ikke uden om disse Indrømmelser, hvis man ønskede den foreslaaede Bygning opført.

Mikael Johansen ansaa det for vanskeligt at nægte andre lignende Indrømmelser, dersom man gav dem for denne Ejendoms Vedkommende. Hvis Byen fik en stor Betaling for Grunden, kunde der være nogen Anledning dertil, men det var jo aldeles ikke Tilfældet. Iøvrigt havde Mejlborg vist en lignende Ret.

Lottrup troede ikke, at Vedtægten tillod Byen at sælge en Grund med en saadan Bevilling. For Resten vilde det være let for Ejerne at komme i Forbindelse med en Mand, der havde Restauratørbevilling.

Nørgaard hævdede, at hele Kvarteret, ja hele Byen vilde vinde ved Bygningen. Hvis Udstillingen ikke var i Vente, vilde man aldrig have faaet noget smukt paa den omtalte Plads, men nu fik man en Bygning, der vilde være en ualmindelig Pryd, og saa maatte man ogsaa være villig til at strække sig noget. Vel skulde man være varsom af Hensyn til Konsekvenserne, men man skulde heller ikke hænge sig saaledes i dem, at man hindrede en saadan Pragtbygningens Opførelse.

J. C. Petersen spurgte, hvor stor en Del af Grunden, der skulde bebygges, og oplyste, at Mejlborg havde en Restauratørbevilling knyttet til Bygningen.

Magnus Nielsen kunde fuldt ud slutte sig til Indstillingen. Man kunde ikke forlange, at Folk skulde ofre store Summer paa Bygning og Lokaler uden at have nogen Sikkerhed for, at Foretagendet kunde svare sig. Han oplyste, at Mejlborg havde faaet sin Restauratørbevilling i sin Egenskab af Koncertlokale.

Formanden mente, Byraadet burde gøre, hvad det kunde for at imødekomme de byggendes Ønsker, men Spørgsmaalet var, om der kunde gøres noget. Maaske kunde Forholdet ordnes ligesom paa Mejlborg, saaledes at Bevillingen først blev knyttet til et Koncertlokale og senere til selve Bygningen.

Lottrup gjorde gældende, at Mejlborgs Restauration var blevet drevet 5-6 Aar, inden Bevillingen blev knyttet til Bygningen, og at Vedtægten ikke tillod, at en Bevilling blev knyttet til en Nybygning.

Mikael Johansen havde til Dels ladet sig omvende af Diskussionen, og Restaurationen kom der vel, enten Byraadet anbefalede den eller ej. Han vilde spørge, hvad Hr. Nørgaard mente med, at Serveringen paa Fortovet skulde foregaa paa Ejernes egen Grund, da en Ejer, hvis Grund var udlagt til Fortov, sikkert ikke havde mere at sige over den.

Jakob Jensen var ikke forbavset over den Modstand, der var imod Indstillingen, og han var ogsaa selv kun gaaet med, fordi Projektet var saa særdeles tiltalende, og fordi man ikke fik noget smukt ud af Arealet, hvis Grundene ikke kunde sælges samlet. Hvis man ønskede Projektet gennemført, maatte man gøre de ønskede Indrømmelser, og i Virkeligheden forbandt man sig jo ogsaa kun til at anbefale en Ansøgning om Restauratørbevilling.

Lottrup vilde spørge, om Formanden mente, at Vedtægten tillod at knytte Restauratørbevilling til Ejendommen.

Formanden oplyste, at det blev Indenrigsministeriets Sag at nægte eller give Tilladelsen, Byraadet paatog sig kun at anbefale Ansøgningen.

Indstillingen vedtoges.

Udenfor Dagsordenen meddelte Samuelson, at det ny Vandtaarn nu snart var færdig, saa man kunde begynde at lægge Stikledningerne. Beboerne paa Kristiansbjerg stillede nu større Fordringer end tidligere, og Udvalget havde haft et Møde med dem. Udvalget fastholdt de oprindelige Betingelser, 2 Kr. pr. løbende Alen Facade og det halve af Udgiften ved Stikledningerne, men ønskede dog at henstille, at Ejendommene mellem Niels Ebbesensvej og Egegade blev fritaget for at betale mere end for den ene Facade.

Vilkaarene for disse smaa Grundejere var vel stramme, idet de skulde betale for begge Facader, uagtet de kun benyttede den ene Ledning, og Udvalget anmodede derfor om en Bevilling paa 300 Kr. for at fritage disse Grundejere for at svare mere end til den ene Ledning.

Endvidere ønskede Udvalget Bemyndigelse til at meddele Grundejerne, at hvis de ikke alle inden 1. November havde tegnet sig for Vandindlæg, vilde der ikke blive lagt andre Ledninger end den i Niels Ebbesensvej.

I denne Forbindelse vilde han meddele, at Stadsingeniøren havde erklæret, at det ikke lod sig gøre at bore Brønden paa "Betesda" dybere.

Magnus Nielsen fandt det urigtigt at straffe dem, der straks tegnede sig for Vandindlæg, og tilraadede derfor, at man meddelte Grundejerne, at de, der ikke tegnede sig inden 1.

November, maatte gaa ind under haardere Bestemmelser.

Samuelsen havde intet imod at tiltræde dette Forslag.

Tiltraadtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 10. oktober 1907 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 267-1907)

Det vedtoges at give det Konsortium, der agter at bygge paa Arealet mellem Heibergsgade og Strandvejen, Tilladelse til i Stedet for Asfalt at benytte Cementfliser eller Klinker til Trappeanlægget langs Skanseanlægget, samt til at den nederste Etage i Fløjen mod Heibergsgade maa med Forbehold af Sundhedskommissionens Tilladelse benyttes til Beboelse i den mod Gaarden vendende Side (indtil Bygningens Midtlinie), for saa vidt denne opføres med fuld Etage over Jorden.

Nørgaard meddelte, at Udvalget havde udarbejdet og tilstillet Byggekonsortiet en Kontrakt, og at der fra dette forelaa Udtalelse om, at Konsortiet ikke ved de mundtlige Forhandlinger, der var blevet ført, havde faaet den Opfattelse, at Trappen skulde asfalteres, men kun belægges med Tjærebeton. Udvalget kunde imidlertid ikke anbefale Tjærebeton, men vilde for dog i nogen Grad at imødekomme Konsortiet foreslaa, at man gav Tilladelse til at benytte Betonfliser i Stedet for Asfalt.

Endvidere følte Konsortiet sig brøsthølden ved den § i Kontrakten, hvori der stod, at Kældere ikke maatte benyttes til Beboelse, idet denne Bestemmelse vilde blive til stor Gene for den Del af Bygningen, som gik ud mod Heibergsgade. Udvalget foreslog derfor,

at der i Kontrakten blev indført en Tilføjelse om, at Mezzaninetagen mod Gaarden ikke skulde betragtes som Kælder.

Magnus Nielsen fandt det rimeligt at imødekomme Konsortiet med Hensyn til Kælderetagen, men kunde ikke gaa med til at tillade Tjærebeton paa Trappen. Skulde der lægges Fliser, vilde han henlede Opmærksomheden paa en Art gule, riflede Fliser, der vilde tage sig meget godt ud og ikke kostede mere end Asfalt.

Filtenborg foretrak Asfalt og kunde, idet han gik ud fra, at Konsortiet gik ind paa at lægge Fliser, tænke sig, at Kommunen betalte Differencen mellem Fliser og Asfalt.

Jakob Jensen saa ingen Grund til at betale Differencen. Dersom Konsortiet ikke kunde huske, hvad der var talt om, maatte Kommunen ogsaa være berettiget til at stille ny Betingelser. Forholdet var vist det, at Sagen nu var saa vidt, at Konsortiet troede, det kunde stille ny Fordringer. Med Hensyn til Kælderetagen var han gaaet med til Indrømmelsen paa den Betingelse, at den anden Side af Etagen ikke maatte benyttes til noget, men angaaende Trappen vilde han foreslaa, at man forlangte Klinker. Vilde Konsortiet ikke gaa ind derpaa, kunde man minde om de ved Forhandlingerne faldne Udtalelser, og kom man saa endda ikke til Rette, var der i Grunden ingen Skade sket.

Nørgaard vilde meget beklage, hvis man ikke fik den smukke Bygning. Han hævdede, at i alt Fald to af Konsortiets Medlemmer var i god Tro, naar de mente, at der ikke var stillet Fordring om Asfalt, og foreslog at svare, at man ikke tillod Tjærebeton, men overlod det til Konsortiet at bestemme, om der skulde lægges Asfalt, Klinker eller Fliser.

Müller ansaa de glatte Cementfliser for meget uheldige og kunde ikke være med til at tillade dem.

Nørgaard troede ikke, Fliser paa dette Sted vilde være farlige. Selve Trappen skulde være af Granit.

Vestesen oplyste, at det overhovedet ikke var tilladt at servere paa Tjærebeton.